

Samfunn i endring – kulturarvens betydning II

ABM-utvikling, Norsk kulturråd og Riksantikvaren har siden 2007 hatt et samarbeid om kunnskapsutvikling, forskning og formidling gjennom prosjektet Kulturarv i fortid, samtid og framtid (KAFF). Målet med prosjektet har vært å skape nye forståelser for hva kulturarv betyr for samfunnet gjennom økt forskning og formidling.

Intensjon med konferansen:

- Synliggjøre kunnskapsbehov innen KAFF-prosjektets virkeområde
- Gi rom for kritisk blikk på forvaltningen

- Formidle forskning og stimulere til nettverksbygging mellom forskere på feltet, samt mellom forskning og forvaltning
- Stimulere til diskusjon om samarbeidskonstruksjoner og tverrfaglighet, og synliggjøre hvordan forskjellige aktører på feltet kan samarbeide på nye måter
- Synliggjøre betydningen av internasjonalt samarbeid

Arrangører: KAFF-prosjektet ved ABM-utvikling, Norsk kulturråd og Riksantikvaren. Konferansen er arrangert i samarbeid med Kulturminneåret 2009 og er støttet av Norges forskningsråd.

Program tirsdag 20.oktober

Åpning og innledning

Moderator: Ågot Gammersvik, Maihaugen

10:00 Ankomst og registrering. Servering av kaffe og frukt.

10:30 Åpning av konferansen

10:45 Kulturarv – i begrepsanalytisk og identitetspolitisk belysning

Bernard Eric Jensen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

11:30 Pause

11:45 Kulturarvspolitik: verdensarvskonsekvenser

Owe Ronström, Högskolan på Gotland

12:30 Lunsj

Parallele sesjoner (13:30-16:00)

Sesjon 1 – Kulturarv og internasjonalisering

Ny teknologi, en global økonomi, økt turisme og innvandring fører til sosial og kulturell endring. Disse globale prosessene påvirker også kulturminnene og kulturarven direkte, og det har betydning for vår forståelse av kulturarv. Et eksempel på en mer globalisert kulturarv er verdensarv. Tidligere var UNESCOs verdensarvsteder noe en liten gruppe kulturminnefaglig interesserte var opptatt av. I dag har verdensarv blitt noe folk planlegger ferien sin etter. Samtidig har en utvidet forståelse av begrepet kulturarv blitt tatt opp i UNESCOs arbeid, blant annet gjennom konvensjonen om immateriell kulturarv. I denne sesjonen ønsker vi å se nærmere på fenomenet verdensarv. Hvilke diskurser og forhandlinger skjer i lokalsamfunn som ønsker å bli verdensarvsteder? Hvem sin kulturarv blir formidlet? Hvilke kulturmøter oppstår i møtet mellom turisten og lokalsamfunnet? Har arbeidet med verdensarv beveget seg fra det kulturminnefaglige til det kommersialiserte?

- Møteleder Dag Myklebust, Riksantikvaren
- Utviklingen av arbeidet i verdensarvkomiteen
Reidun Vea, Riksantikvaren
- UNESCOs konvensjon om vern av immateriell kulturarv - tolkning og kunnskapsbehov

Randi Ertesvåg, ABM-utvikling

- Diskusjon
- Riwaya Museum – Bethlehem. Et narrativt museum.
Erling Dahl jr., Bergen kommune
- Kvernsteinslandskap i Norge (Millstone) – broen til en Europeisk kulturarv
Gurli Meyer, Norges Geologiske Undersøkelse
- Diskusjon

Sesjon 2 – Kulturarv og teknologi

De siste tiårene har teknologien, spesielt informasjons- og kommunikasjonsteknologien, gjennomgått en dramatisk utvikling. Dette har påvirket mange samfunnsfelt, blant annet kulturarvfeltet. Ny teknologi gir nye muligheter for å erverve kunnskap. Den fører også til nye måter å tenke rundt kulturarvinstitusjonene på. Samtidig åpner teknologien opp for nye formidlingsmåter, og for å nå ut til nye grupper, blant annet gjennom tilgjengeliggjøring av arkivmateriale, nettutstillinger og databaser. Denne sesjonen vil fokusere på hva ny teknologi gjør med vårt syn på kulturarv, hvilke konsekvenser dette har for brukere, kulturarvinstitusjoner og andre.

- Møteleder Dagny Stuedahl, Kulturminneåret 2009
- Fra Digitalt fortalt til Europeana - infrastrukturutvikling på abm-feltet. Status og veien videre.
Gunnar Urtegaard, ABM-utvikling
- Bruk av nyere tekniske metoder ved dokumentasjon og overvåking kulturminner
Knut Paasche, NIKU
- Diskusjon
- Teorier bag digital kulturarvsformidling
Niels D. Lund, Danmarks Biblioteksskole
- Mot en åpnere arkeologi? Bruk av sosiale medier i en arkeologisk formidlingsprosess
Ingvild Andreassen, Kulturhistorisk Museum
- Situerte simuleringer – digital teknologi og desentralisering av museene
Gunnar Liestøl, Universitetet i Oslo
- Diskusjon

Sesjon 3 – Kulturarv og kulturelt mangfold

Det norske samfunnet har alltid vært preget av kulturelt mangfold. Tidligere var dette først og fremst representert gjennom urbefolkningen, samene, og de nasjonale minoritetene. De siste tiårene har imidlertid det norske samfunnet fått mange nye innbyggere med en annen etnisk og kulturell bakgrunn enn den som representeres av urfolk og "gamle" minoriteter. Dette utfordrer den tradisjonelle forståelsen av kulturarv for alle, og stiller krav om ny kunnskap til institusjonene som forvalter og formidler kulturarv. Det er en utfordring å bli bevisst erfaringene fra tidligere for bedre å håndtere dagens multikulturelle situasjon. I denne sesjonen ønsker vi blant annet å ta opp disse problemstillingene: Hvilke utfordringer representerer den nye kulturelle kompleksiteten for formidlingen ved museene, for ABM-sektorens virksomhet og for kulturminnevernets praksis? Hvilke konsekvenser har den i forhold til framtidige, overordnede strategier for arbeidet med vern og formidling av kulturarv i Norge? Hva er de viktigste forskningsbehovene på kulturarvfeltet knyttet til dagens kulturelle kompleksitet?

- Møteleder Roger Erlandsen, Akershusmuseet
- Etnisitet og kulturarv: det hjemlige og det fremmede
Einar Niemi, Universitetet i Tromsø
- Grensemuseer som grensevakter: Kulturarvens Catch 22
Olav Christensen, Universitetet i Oslo
- Diskusjon
- Minoriteter i offentlige arkiver
Kaisa Maliniemi, Landslaget for lokal- og privatarkiv
- Smertefull kulturarv – for hvem og hvorfor? Minner fra andre verdenskrig i norske kulturlandskap og den internasjonale erindrings
Marek Jasinski, NTNU
- Diskusjon

Sesjon 4 – Kulturarv, demokrati og deltakelse

Kulturarvinstitusjonene skal bidra til deltakelse og demokrati. Enkeltmennesker og ulike grupper sin stemme skal bli hørt, og kulturarvinstitusjonene skal være i dialog. Hva ulike

grupper, som sentrale vernemyndigheter og lokalbefolkning, anser som viktig kulturarv kan være forskjellig. Denne sesjonen ønsker å belyse hvilke prosesser som fører til at kulturminner og kulturverdier blir skapt. Hva betyr kulturarv for "folk flest" – for enkeltmennesker og lokalsamfunn? Hva slags verdier knyttes til kulturarv, og hvem skal definere hva som har verdi? Hvem har makt til å bestemme hvordan vi skal utnytte kulturarvressursene?

- Møteleder Odd Are Berkaak, Universitetet i Oslo
- Kulturminneforvaltning som demokratisk utfordring
Reidar Bertelsen, Universitetet i Tromsø
- Interseksjonalitet och konstruktionen av norskhet i den samtida kulturminnesförvaltningen
Wera Grahn, NIKU
- Diskusjon
- Fra monologinstitusjoner til dialoginstitusjoner
Jannicke Røgler, Buskerud fylkesbibliotek
- Delaktighet, tillgänglighet och förmedling – kulturarvs-kommunikation på nätet
Bodil Axelsson, Linköpings universitet
- Diskusjon

16:00 Kaffe og kake

Plenumssesjon: Formidling, nye blikk og nye former

16:30 Fordums kraft – nytt liv. Industriminne i møte med vår tid.

Sidsel Hindal, Kulturminneåret 2009 og kunstner Maria Rodrigues

17:00 Museale Forstyrrelser

Mariann Komissar, Norsk kulturråd og kunstner Pierre Lionell Matte

17:30 Slutt

19:30 Festmiddag

Program onsdag 21.oktober

Sikringskost eller pynt på kaka – trenger vi kunnskap om kulturarv?

Moderator: Randi Ertesvåg, ABM-utvikling

09:00 Informasjon om hensikt med dagen

09:15 En kulturpolitikk for kulturell arv

Statssekretær Wegard Harsvik, Kultur- og kirkedepartementet

09:45 Kulturelle forutsetninger for samfunnsutviklingen – noen perspektiver fra Forskningsrådet

Torunn Haavardsholm, Norges forskningsråd

10:05 Kommentarer og spørsmål

10:15 Kaffe og frukt

10:45 Kulturarvsforskningens sammenheng

Peter Aronsson, Linköpings universitet

11:30 Kommentarer og spørsmål

11:40 Framtid for forskning. Videre samarbeid om kulturarvsforskning

Styringsgruppen for KAFF-prosjektet

12:15 Spørsmål og kommentarer fra salen

12:30 Lunsj

13:30 Slutt

KULTURMINNEÅRET 2009

www.kaff.no